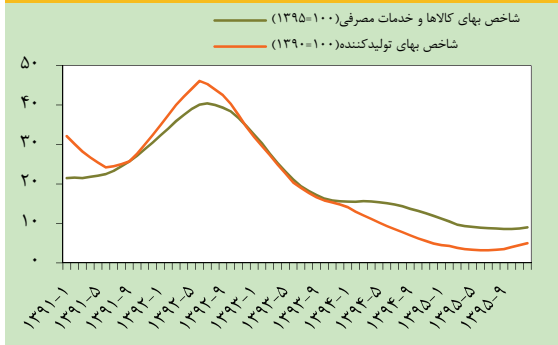

سیاست‌های انبساطی چند سال مورد اشاره، افزایش نرخ ارز و اعمال تحریم‌های شدید اقتصادی بود، موجب شد تغییرات شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی در دوازده‌ماهه منتهی به مهر ماه ۱۳۹۲ به ۴۰/۴ درصد برسد. با استقرار دولت یازدهم، عواملی همچون کاهش انتظارات تورمی، ثبات بازار ارز، تقویت انضباط پولی و کاهش قیمت جهانی کالاهای پایه‌ای موجب شد تا نرخ تورم در مسیر نزولی قرار بگیرد؛ به طوری که در پایان سال‌های ۱۳۹۲ و ۱۳۹۳ به ترتیب ارقام ۳۴/۷ و ۱۵/۶ درصد را ثبت نمود. تداوم شرایط فوق در کنار اجرایی شدن توافقنامه برجام در سال ۱۳۹۴، موجب شد روند نزولی تورم در سال‌های بعد نیز ادامه یابد تا نرخ تورم در پایان سال ۱۳۹۵ بعد از ۲۶ سال با ثبت رقم ۹/۰ درصد، تکریمی گردد.

نمودار ۱۹-۱- تغییرات شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی و شاخص بهای تولیدکننده در دوازده‌ماهه منتهی به هر ماه نسبت به دوره مشابه سال قبل (درصد)

تغییرات شاخص بهای تولیدکننده در دوازده‌ماهه منتهی به شهریور ماه ۱۳۹۲ به بیشترین میزان خود (۴۶/۱ درصد) طی

متوسط شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی در مناطق شهری کشور (بر مبنای سال پایه ۱۳۹۵)^(۱) و شاخص بهای تولیدکننده (بر مبنای سال پایه ۱۳۹۰) در سال ۱۳۹۵ نسبت به سال قبل به ترتیب ۹/۰ و ۵/۰ درصد رشد داشت. مقایسه ارقام مزبور با ارقام سال قبل (۱۱/۹ و ۴/۹ درصد) نشان‌دهنده کاهش قابل ملاحظه ۲/۹ واحد درصدی رشد شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی و افزایش اندک رشد شاخص بهای تولیدکننده در این سال است.

جدول ۱۹-۱- درصد تغییر سالانه متوسط شاخص‌های قیمت

سال	۱۳۹۵	۱۳۹۴
شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی در مناطق شهری (۱۳۹۵=۱۰۰)	۹/۰	۱۱/۹
شاخص بهای تولیدکننده (۱۳۹۰=۱۰۰)	۵/۰	۴/۹
شاخص بهای کالاهای صادراتی (۱۳۹۰=۱۰۰)	-۲/۷	-۱۶/۰
شاخص ضمنی تولید ناخالص داخلی (۱۳۹۰=۱۰۰)	۱/۶	۰/۴
شاخص ضمنی تولید ناخالص داخلی بدون نفت (۱۳۹۰=۱۰۰)	۷/۱	۷/۰

۱۹-۱- روند عمومی قیمت‌ها

با اجرای قانون هدفمندی یارانه‌ها از اواخر آذر ماه ۱۳۸۹، روند صعودی شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی در دوازده‌ماهه منتهی به هر ماه نسبت به دوره مشابه سال قبل (نرخ تورم) شدت بیشتری یافت و طی سال‌های ۹۲-۱۳۹۰ نیز تداوم یافت. تشدید فشارهای تورمی در اقتصاد که ناشی از اعمال

۱- به منظور به‌روزرسانی ضرایب اهمیت محاسبه شده هر یک از اقلام در سبد شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی، سال پایه شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی از ۱۳۹۰ به ۱۳۹۵ تغییر یافته است.

۱۷ سال اخیر رسید. این نرخ در پایان سال ۱۳۹۳ با ۱۹/۷ واحد درصد کاهش نسبت به سال ۱۳۹۲ رقم ۱۴/۸ درصد را ثبت کرد. روند نزولی شاخص مذکور در سال ۱۳۹۴ نیز ادامه یافت و در پایان این سال به ۴/۹ درصد رسید. این روند در سال ۱۳۹۵ تا آبان ماه ادامه یافت و پس از آن روند معکوس به خود گرفت تا در پایان سال با ثبت رقم ۵/۰ درصد، تنها اندکی نسبت به سال قبل از آن افزایش یافته باشد.

۱۹-۲- تغییر قیمت‌های نسبی

۱۹-۲-۱- شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی

۱۹-۲-۱-۱- مناطق شهری کشور

شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی به تفکیک

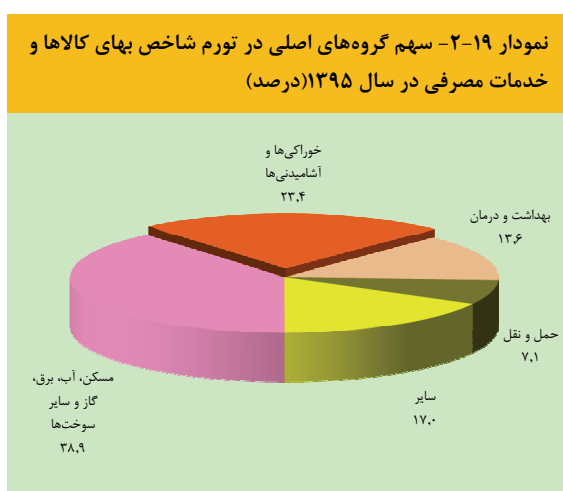
گروه‌های اصلی

بررسی شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی به تفکیک

گروه‌های اصلی نشان می‌دهد که طی سال ۱۳۹۵، شاخص بهای گروه «بهداشت و درمان» با ۱۶/۷ درصد رشد بیشترین نرخ رشد و شاخص بهای گروه ارتباطات با ۳/۵ درصد رشد کمترین رشد را به خود اختصاص داد. همچنین، بررسی تورم گروه‌های اصلی نشان می‌دهد که در سال ۱۳۹۵، تورم تمامی گروه‌های اصلی به غیر از گروه دخانیات (با توجه به ضریب اهمیت ۰/۴ درصدی، تحولات قیمتی آن تاثیر چندانی بر تورم ندارد) نسبت به سال قبل از آن کاهش یافت.

در سال ۱۳۹۵، گروه اصلی «مسکن، آب، برق، گاز و سایر سوخت‌ها» بالاترین سهم را در رشد شاخص کل داشت. این گروه با دارا بودن ضریب اهمیت نسبی ۳۷/۱ درصدی در تشکیل شاخص کل، با ۹/۵ درصد رشد نسبت به سال قبل، سهم ۳۸/۹ درصدی در رشد شاخص کل داشت.

پس از گروه اصلی «مسکن، آب، برق، گاز و سایر سوخت‌ها»، رشد شاخص بهای گروه «خوراکی‌ها و آشامیدنی‌ها» بیشترین تاثیر مستقیم را در افزایش شاخص کل بهای کالاها و

در میان سایر گروه‌های اصلی تشکیل‌دهنده شاخص کل بهای کالاها و خدمات مصرفی، شاخص بهای گروه «بهداشت و درمان» با ۱۶/۷ درصد افزایش نسبت به سال قبل، سهم ۱۳/۶ درصدی از افزایش شاخص کل را به خود اختصاص داد و شاخص بهای گروه «حمل و نقل» با ۷/۱ درصد افزایش نسبت به سال قبل و سهم ۷/۱ درصدی از افزایش شاخص، در رتبه بعدی قرار داشت. بررسی تغییرات شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی در هر ماه نسبت به ماه قبل (تورم ماهانه) در سال ۱۳۹۵ نشان می‌دهد که شاخص مذکور با نوساناتی همراه بود. بیشترین افزایش در اسفند ماه به میزان ۲/۱ درصد و کمترین افزایش در آبان ماه به میزان ۰/۲ درصد تحقق یافت. همچنین، متوسط تورم ماهانه شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی در سال ۱۳۹۵، رقم ۰/۹ درصد را ثبت نمود.

گزارش اقتصادی و ترازنامه سال ۱۳۹۵

جدول ۱۹-۲- متوسط سالانه گروه‌های شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی در مناطق شهری (۱۳۹۵=۱۰۰)

اهمیت نسبی در سال پایه	سال		درصد تغییر		اثر مستقیم ^(۱) در تغییر شاخص کل سال ۱۳۹۵	
	۱۳۹۴	۱۳۹۵	۱۳۹۴	۱۳۹۵	واحد درصد	درصد
گروه‌های اختصاصی						
شاخص کالا	۹۳/۵	۱۰۰/۰	۹/۲	۷/۰	۳/۳	۳۶/۲
شاخص خدمت	۸۹/۴	۱۰۰/۰	۱۵/۹	۱۱/۸	۵/۷	۶۳/۸
شاخص کل	۹۱/۷	۱۰۰/۰	۱۱/۹	۹/۰	۹/۰	۱۰۰/۰
گروه‌های اصلی و منتخب فرعی						
خوراکی‌ها و آشامیدنی‌ها						
گوشت	۹۰/۸	۱۰۰/۰	۴/۳	۱۰/۱	۰/۵	۵/۹
ماهی و حیوانات دریایی	۹۰/۶	۱۰۰/۰	۱۵/۹	۱۰/۴	۰/۱	۰/۷
غلات و نان	۸۶/۳	۱۰۰/۰	۱۵/۴	۱۵/۹	۰/۷	۷/۴
روغن‌ها و چربی‌ها	۹۳/۸	۱۰۰/۰	۳/۳	۶/۶	۰/۱	۰/۶
میوه‌ها و خشکبار	۹۹/۳	۱۰۰/۰	۱۴/۹	۰/۷	۰/۰	۰/۵
انواع سبزی، حبوب و فرآورده‌های سبزی	۹۶/۷	۱۰۰/۰	۶/۳	۳/۴	۰/۱	۱/۴
لبنیات و تخم پرندگان	۹۴/۸	۱۰۰/۰	۹/۳	۵/۵	۰/۲	۱/۹
دخانیات						
مسکن، آب، برق، گاز و سایر سوخت‌ها	۹۱/۳	۱۰۰/۰	۱۲/۳	۹/۵	۳/۵	۳۸/۹
اجاره بهای مسکن غیر شخصی	۹۱/۱	۱۰۰/۰	۱۲/۵	۹/۸	۰/۸	۸/۳
ارزش اجاری مسکن شخصی	۹۰/۸	۱۰۰/۰	۱۲/۷	۱۰/۱	۲/۵	۲۸/۳
تعمیرات و خدمات ساختمانی	۹۱/۶	۱۰۰/۰	۱۲/۹	۹/۲	۰/۲	۱/۷
آب	۹۳/۸	۱۰۰/۰	۱۱/۶	۶/۶	۰/۰	۰/۴
برق، گاز و سایر سوخت‌ها	۹۸/۵	۱۰۰/۰	۴/۷	۱/۵	۰/۰	۰/۳
پوشاک و کفش						
اثاث، لوازم و خدمات مورد استفاده در خانه	۹۵/۱	۱۰۰/۰	۵/۷	۵/۲	۰/۲	۲/۶
حمل و نقل	۹۳/۴	۱۰۰/۰	۱۱/۱	۷/۱	۰/۶	۷/۱
ارتباطات	۹۶/۶	۱۰۰/۰	۳/۶	۳/۵	۰/۱	۰/۹
بهداشت و درمان	۸۵/۷	۱۰۰/۰	۲۳/۸	۱۶/۷	۱/۲	۱۳/۶
تفریح و امور فرهنگی	۹۲/۱	۱۰۰/۰	۱۴/۹	۸/۶	۰/۲	۲/۰
تحصیل	۸۶/۲	۱۰۰/۰	۱۶/۴	۱۶/۰	۰/۳	۳/۴
رستوران و هتل	۹۱/۴	۱۰۰/۰	۱۶/۲	۹/۵	۰/۲	۱/۹
کالاها و خدمات متفرقه	۹۱/۲	۱۰۰/۰	۱۱/۱	۹/۷	۰/۳	۳/۴

۱- از ارقام گرد شده ضریب اهمیت و شاخص‌های قیمت محاسبه شده است.

شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی به تفکیک

اقلام قابل تجارت و غیر قابل تجارت

انبساطی سال‌های قبل و اعمال تحریم‌های شدید اقتصادی بود) تورم شاخص بهای اقلام قابل تجارت به میزان قابل توجهی افزایش یافت و در شهریور ماه ۱۳۹۲ با ثبت رقم ۵۷/۹ درصد به بالاترین میزان خود رسید. اما در این دوره، تورم شاخص بهای اقلام غیر قابل تجارت به دلیل اثرپذیری اندک از تحولات نرخ ارز

بررسی تحولات شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی به تفکیک گروه‌های اختصاصی «قابل تجارت» و «غیر قابل تجارت» نشان می‌دهد که طی سال ۱۳۹۱ و نیمه نخست سال ۱۳۹۲، به دلیل افزایش شدید نرخ ارز (که ناشی از سیاست‌های

اساس، استان‌های قم با ۹/۹ درصد و فارس با ۹/۷ درصد در رتبه‌های بعدی قرار گرفتند. در این سال، استان‌های کرمانشاه و خراسان رضوی به ترتیب با ۷/۲ و ۷/۵ درصد کمترین میزان تورم را در میان استان‌های کشور به خود اختصاص دادند. نرخ تورم در استان تهران در سال ۱۳۹۵ معادل ۹/۳ درصد بود.

۱۹-۲-۱-۲- مناطق روستایی کشور^(۱)

شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی خانوارهای روستایی کشور در سال ۱۳۹۵ نسبت به سال قبل ۷/۲ درصد افزایش یافت. نرخ تورم مناطق روستایی حاصل رشد شاخص بهای کالاها با نرخ ۷/۰ درصد و شاخص بهای خدمات با نرخ ۷/۸ درصد نسبت به سال ۱۳۹۴ می‌باشد. دو گروه اختصاصی مذکور به ترتیب با ضرایب اهمیت ۶۸/۸۴ و ۳۱/۱۶ درصد در تشکیل شاخص کل، سهم ۶۶/۰ و ۳۴/۰ درصدی از افزایش شاخص کل را به خود اختصاص دادند.

۱۹-۲-۲- شاخص بهای تولیدکننده

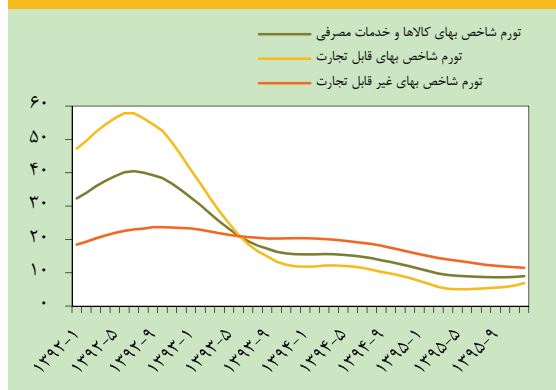
در سال ۱۳۹۵، شاخص بهای تولیدکننده نسبت به سال قبل ۵/۰ درصد رشد داشت. نرخ رشد این شاخص در سال‌های ۱۳۹۳ و ۱۳۹۴ به ترتیب ۱۴/۸ و ۴/۹ درصد بود. در میان گروه‌های اصلی شاخص بهای تولیدکننده، بیشترین سهم در رشد این شاخص به ترتیب به گروه‌های «ساخت (صنعت)» و «بهداشت و مددکاری اجتماعی» با ۳۵/۵ و ۲۳/۶ درصد اختصاص داشت.

در سال ۱۳۹۵، شاخص بهای گروه ساخت (صنعت) نسبت به سال ۱۳۹۴ به میزان ۳/۶ درصد رشد داشت که عمدتاً متأثر از افزایش شاخص بهای گروه‌های «تولید مواد شیمیایی و

عمده اقلام این گروه شامل خدمات می‌باشد) افزایش زیادی را تجربه نکرد. با استقرار دولت یازدهم در سال ۱۳۹۲ و تقویت انضباط پولی، بازار ارز به روند باثبات خود برگشت و این امر موجب شد تا تورم اقلام قابل تجارت در روند نزولی قرار گیرد. تداوم شرایط مذکور در سال‌های بعد موجب گردید تورم اقلام قابل تجارت از نیمه دوم سال ۱۳۹۳ به مقداری کمتر از تورم اقلام غیر قابل تجارت برسد.

در سال ۱۳۹۵، متوسط شاخص بهای گروه‌های «قابل تجارت» و «غیر قابل تجارت» به ترتیب به میزان ۶/۹ و ۱۱/۵ درصد نسبت به سال قبل افزایش یافت. مقایسه ارقام مزبور با ارقام سال قبل (۸/۴ و ۱۶/۲ درصد) نشان‌دهنده کاهش رشد شاخص بهای گروه‌های مذکور نسبت به سال قبل (به ویژه اقلام غیر قابل تجارت) می‌باشد.

نمودار ۱۹-۳- تورم شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی به تفکیک اقلام قابل تجارت و غیر قابل تجارت (۱۳۹۵=۱۰۰) (درصد)

شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی به

تفکیک استان‌ها

بررسی تحولات شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی در مناطق شهری کشور به تفکیک استان‌های مختلف نشان می‌دهد که در سال ۱۳۹۵، استان‌های سمنان و گیلان به ترتیب با ۱۱/۸ و ۱۰/۵ درصد بالاترین نرخ تورم را داشتند. بر این

۱- ماخذ آمارهای استفاده شده در این بخش، نشریه «شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی خانوارهای روستایی کشور» مرکز آمار ایران می‌باشد. سال پایه این شاخص ۱۳۹۵ است.

گزارش اقتصادی و ترازنامه سال ۱۳۹۵

بررسی تغییرات ماهانه شاخص بهای تولیدکننده (تورم ماهانه) در سال ۱۳۹۵ نشان می‌دهد که بیشترین مقدار تورم ماهانه در آذر ماه با ثبت رقم ۲/۰ درصد و کمترین آن در بهمن ماه با ثبت رقم ۰/۲ درصد بود. همچنین، متوسط تورم ماهانه شاخص بهای تولیدکننده در سال ۱۳۹۵ به ۰/۷ درصد رسید که در مقایسه با متوسط سال گذشته (۰/۳ درصد) افزایش یافت.

فرآورده‌های شیمیایی» به میزان ۴/۷ درصد و «تولید فلزات پایه» به میزان ۵/۵ درصد (با توجه به ضریب اهمیت آنها) بود. شاخص بهای گروه «کشاورزی، جنگلداری و ماهیگیری» با ۲/۴ درصد رشد نسبت به سال قبل، با توجه به ضریب اهمیتی در حدود ۱۷/۱ درصد در تشکیل شاخص کل، سهمی معادل ۹/۳ درصد از افزایش شاخص کل را بر عهده داشت.

(۱۰۰=۱۳۹۰)

جدول ۱۹-۳- متوسط سالانه گروه‌های شاخص بهای تولیدکننده

اثر مستقیم ^(۱) در تغییر شاخص کل سال ۱۳۹۵	درصد تغییر		سال		اهمیت نسبی در سال پایه		شاخص کل
	واحد درصد	درصد	۱۳۹۵	۱۳۹۴	۱۳۹۴	۱۳۹۵	
درصد	۵/۰	۱۰۰/۰	۵/۰	۴/۹	۲۲۵/۲	۲۱۴/۵	۱۰۰/۰
گروه‌های اصلی							
	۰/۵	۹/۳	۲/۴	۵/۷	۲۴۶/۱	۲۴۰/۳	۱۷/۱
کشاورزی، جنگلداری و ماهیگیری	۱/۸	۳۵/۵	۳/۶	-۰/۴	۲۱۰/۳	۲۰۳/۰	۵۲/۰
ساخت (صنعت)	۰/۷	۱۴/۹	۴/۰	۸/۷	۲۲۲/۳	۲۱۳/۸	۱۸/۵
حمل و نقل و انبارداری	۰/۱	۱/۸	۶/۳	۸/۲	۱۴۸/۶	۱۳۹/۸	۲/۰
اطلاعات و ارتباطات	۰/۱	۲/۴	۱۱/۰	۱۸/۱	۲۸۶/۵	۲۵۸/۲	۰/۹
هتل و رستوران	-۰/۵	۱۰/۰	۱۶/۲	۱۷/۰	۲۰۰/۹	۱۷۲/۹	۳/۸
آموزش	۱/۲	۲۳/۶	۱۷/۵	۲۷/۸	۳۴۹/۳	۲۹۷/۳	۴/۸
بهداشت و مددکاری اجتماعی	۰/۱	۲/۵	۱۲/۷	۲۲/۷	۳۰۶/۲	۲۷۱/۶	۰/۸
سایر فعالیتهای خدمات عمومی، اجتماعی و شخصی							
گروه اختصاصی							
	۲/۷	۵۵/۲	۸/۷	۱۳/۸	۲۳۸/۶	۲۱۹/۶	۳۰/۹
خدمات							

۱- از ارقام گرد شده ضریب اهمیت و شاخص‌های قیمت محاسبه شده است.

سال‌های ۱۳۹۳ و ۱۳۹۴ به ترتیب به میزان ۰/۵- و ۱۶/۰- درصد بود. در بین گروه‌های اصلی تشکیل‌دهنده شاخص بهای کالاهای صادراتی، شاخص بهای گروه محصولات معدنی با ۸/۲ درصد و شاخص بهای گروه محصولات نباتی با ۶/۰ درصد کاهش (با توجه به ضریب اهمیت آنها) به ترتیب بیشترین تاثیر را در افت شاخص کل داشتند. در این سال شاخص بهای گروه‌های «محصولات صنایع شیمیایی و صنایع وابسته» و «فلزات معمولی و مصنوعات آنها» به ترتیب ۱/۲ و ۳/۴ درصد نسبت به سال قبل کاهش داشتند.

۱۹-۲-۳- شاخص بهای کالاهای صادراتی

شاخص بهای کالاهای صادراتی در ایران یکی از انواع شاخص‌های قیمت است که تغییرات سطح عمومی قیمت کالاهای غیر نفتی صادراتی را نشان می‌دهد. با توجه به اینکه برای تهیه این شاخص، قیمت ارزی کالاهای صادر شده به قیمت ریالی تبدیل می‌شود، تغییرات این شاخص نشان‌دهنده تغییرات قیمت کالاهای صادر شده در بازارهای جهانی و تغییرات نرخ ارز می‌باشد. در سال ۱۳۹۵، شاخص بهای کالاهای صادراتی ۲/۷ درصد نسبت به سال قبل کاهش یافت. نرخ رشد این شاخص در

جدول ۱۹-۴- متوسط سالانه گروه‌های شاخص بهای کالاهای صادراتی در ایران

(۱۳۹۰=۱۰۰)

اثر مستقیم ^(۱) در تغییر شاخص کل سال ۱۳۹۵	درصد تغییر	سال		اهمیت نسبی در سال پایه		شاخص کل
		۱۳۹۵	۱۳۹۴	۱۳۹۵	۱۳۹۴	
۱۰۰/۰	-۲/۷	-۲/۷	-۱۶/۰	۲۲۲/۲	۲۲۸/۳	۱۰۰/۰
گروه‌های اصلی						
۱۰/۸	۰/۳	۸/۷	۰/۷	۳۱۲/۴	۲۸۷/۴	۲/۴
-۲۸/۹	-۰/۸	-۶/۰	۶/۷	۲۷۵/۱	۲۹۲/۵	۱۰/۴
۱/۸	۰/۰	۱۰/۰	۳/۳	۳۳۹/۱	۳۰۸/۴	۰/۴
۱۳/۷	۰/۳	۷/۰	۲/۳	۳۲۷/۸	۳۰۶/۴	۳/۷
-۷۷/۰	-۲/۱	-۸/۲	-۳۵/۸	۱۶۸/۷	۱۸۳/۷	۳۱/۸
-۸/۲	-۰/۲	-۱/۲	-۱۵/۵	۲۰۸/۶	۲۱۱/۱	۲۰/۱
-۱۳/۸	-۰/۴	-۲/۹	-۹/۰	۲۶۸/۶	۲۷۶/۶	۱۰/۵
-۰/۹	*	-۶/۹	-۳۴/۴	۱۲۹/۸	۱۳۹/۴	۰/۶
۰/۱	*	۲/۸	۰/۲	۲۸۰/۴	۲۷۲/۸	۰/۱
۸/۸	۰/۲	۵/۷	۱۱/۴	۲۷۵/۱	۲۶۰/۲	۳/۶
۱/۱	*	۳/۷	۳/۹	۳۹۴/۹	۳۸۰/۸	۰/۵
-۱/۲	*	-۱/۴	-۲/۲	۲۴۰/۰	۲۴۳/۵	۲/۱
-۱۱/۳	-۰/۳	-۳/۴	-۱۴/۱	۲۰۵/۴	۲۱۲/۷	۹/۷
۵/۶	۰/۱	۴/۵	-۱/۷	۲۵۰/۴	۲۳۹/۵	۳/۰
-۰/۶	*	-۱/۳	۹/۹	۲۶۷/۹	۲۷۱/۵	۱/۲
گروه‌های اختصاصی						
-۶۶/۱	-۱/۸	-۴/۲	-۲۷/۱	۱۹۶/۴	۲۰۵/۱	۴۶/۳

۱- از ارقام گرد شده ضریب اهمیت و شاخص‌های قیمت محاسبه شده است.
 ۲- نشان‌دهنده سهم هر گروه از تغییرات شاخص کل می‌باشد.

۱۹-۳- روند قیمت و بازده دارایی‌ها

۵/۷ و ۵/۶ درصدی بودند. در این سال شاخص کل سهام با

رشدی معادل ۳/۷- درصد تنها دارایی با بازدهی منفی بود.

همچنین، مقایسه بازدهی انواع دارایی‌ها در دوره سه‌ساله ۹۵-۱۳۹۳ نشان می‌دهد که در این دوره به غیر از «قیمت اسمی یورو (بازار غیر رسمی)» و «شاخص کل سهام» که به ترتیب بازدهی ۱/۸- و ۰/۸- را کسب نمودند، سایر دارایی‌ها بازدهی مثبت داشتند که در میان آنها «نرخ سود علی‌الحساب اوراق مشارکت دولت» و «بالاترین نرخ سود علی‌الحساب سپرده‌های یکساله بانک‌ها» به ترتیب بازدهی ۲۰/۱ و ۱۹/۰ درصد را کسب نمودند.

مقایسه نرخ بازدهی انواع دارایی‌ها با نرخ تورم در سال

۱۳۹۵ نشان می‌دهد که «قیمت سکه تمام بهار آزادی (طرح جدید)»، «نرخ سود علی‌الحساب اوراق مشارکت دولت»، «بالاترین نرخ سود علی‌الحساب سپرده‌های یکساله بانک‌ها» و «شاخص اجاره بهای خانه‌های مسکونی اجاری» به ترتیب با ۱۹/۰، ۱۷/۵، ۱۵/۰ و ۹/۸ درصد دارای رشدی بالاتر از نرخ تورم (۹/۰ درصد) بودند. در سال ۱۳۹۵، «متوسط قیمت خرید و فروش یک متر مربع زیربنای مسکونی در شهر تهران»، «قیمت اسمی یورو» و «قیمت اسمی دلار» به ترتیب دارای رشد ۶/۴،

جدول ۱۹-۵- روند رشد قیمت و بازدهی بعضی از انواع دارایی‌ها

(درصد)

نسبت شارپ(۲)	انحراف معیار	میانگین نرخ بازدهی(۱)	سال			
			۱۳۹۵	۱۳۹۴	۱۳۹۳	
						متوسط قیمت خرید و فروش یک متر مربع زیربنای مسکونی در شهر تهران(۳)
-۷/۴	۲/۱	۴/۵	۶/۴	۲/۳	۵/۰	
-۰/۸	۲۵/۰	-۰/۸	-۳/۷	۲۸/۳	-۲۰/۹	شاخص کل سهام
-۲/۶	۲/۹	۱۲/۶	۹/۸	۱۲/۵	۱۵/۶	شاخص اجاره بهای خانه‌های مسکونی اجاری
-۱۱/۱	۱/۴	۴/۶	۵/۶	۵/۲	۳/۰	قیمت اسمی دلار(بازار غیر رسمی)
-۳/۰	۷/۳	-۱/۸	۵/۷	-۹/۰	-۱/۵	قیمت اسمی یورو(بازار غیر رسمی)
-۱/۳	۱۴/۸	۱/۶	۱۹/۰	-۳/۳	-۹/۰	قیمت سکه تمام بهار آزادی(طرح جدید)
۰/۰	۲/۳	۲۰/۱	۱۷/۵	۲۰/۸	۲۲/۰	نرخ سود علی‌الحساب اوراق مشارکت دولت(۴)
-۰/۳	۳/۶	۱۹/۰	۱۵/۰	۲۰/۰	۲۲/۰	نرخ سود علی‌الحساب سپرده‌های یک‌ساله بانک‌ها(مصوب)
-۲/۴	۳/۳	۱۲/۱	۹/۰	۱۱/۹	۱۵/۶	شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی

۱- میانگین بازدهی دارایی‌ها (بجز اوراق مشارکت و سپرده‌های سرمایه‌گذاری) به روش میانگین هندسی و برای سه سال محاسبه شده است.
 ۲- نسبت تفاضل بازدهی دارایی مورد نظر و دارایی بدون ریسک (اوراق مشارکت) به انحراف معیار دارایی مورد نظر
 ۳- ماخذ: مرکز آمار ایران
 ۴- در محاسبه سود اوراق مشارکت، صرفاً آمار اوراق منتشر شده که زمان اولین انتشار آن در سال مورد بررسی بوده، لحاظ شده است.

دوره برنامه پنجم توسعه(۹۵-۱۳۹۰)

۱۹-۴- سرعت گردش پول

اگرچه در برنامه پنجم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی هدفگذاری نرخ تورم به طور مستقیم مورد توجه قرار نگرفته است، لیکن این برنامه به عنوان جزئی از سند چشم‌انداز می‌باشد که در آن بر مهار تورم، افزایش قدرت خرید گروه‌های کم‌درآمد، محروم و مستضعف، کاهش فاصله بین دهک‌های بالا و پایین درآمدی جامعه و اجرای سیاست‌های مناسب جبرانی تاکید شده است.

طی سال‌های ۱۳۹۳ تا ۱۳۹۵، سرعت گردش پول اقتصاد ایران در دامنه ۷/۸ تا ۹/۳ بار و سرعت گردش نقدینگی در دامنه ۱/۰ تا ۱/۴ بار در نوسان بود. طی سال‌های ۱۳۹۴ و ۱۳۹۵، رشد تولید ناخالص داخلی (جاری) به ترتیب ۱/۲- و ۱۴/۳ درصد و نرخ رشد نقدینگی به ترتیب ۳۰/۰ و ۲۳/۲ درصد بود. در سال ۱۳۹۵ در مقایسه با سال قبل، سرعت گردش اسکناس و مسکوک با افزایش و سرعت گردش پول با کاهش همراه بود.

متوسط نرخ تورم در سال‌های برنامه پنجم توسعه ۲۰/۲ درصد بود که نسبت به متوسط نرخ تورم برنامه چهارم توسعه (۱۵/۲ درصد) در سطح بالاتری قرار گرفت. بررسی تغییرات این شاخص طی سال‌های ۹۵-۱۳۹۰ نشان می‌دهد که به واسطه اجرای قانون هدفمندی‌سازی یارانه‌ها از اواخر آذر ماه ۱۳۸۹، نرخ تورم در سال ۱۳۹۰ به ۲۱/۵ درصد رسید. در سال ۱۳۹۱، فشارهای تورمی در اقتصاد که ناشی از اعمال سیاست‌های انبساطی چند سال گذشته، افزایش نرخ ارز و اعمال تحریم‌های شدید اقتصادی بود، موجب گردید نرخ تورم به طور کم‌سابقه‌ای

جدول ۱۹-۶- سرعت گردش متغیرهای پولی (بار)

	سال		
	۱۳۹۵	۱۳۹۴	۱۳۹۳
سرعت گردش اسکناس و مسکوک	۳۲/۳	۲۹/۹	۳۲/۰
سرعت گردش پول	۷/۸	۸/۱	۹/۳
سرعت گردش نقدینگی	۱/۰	۱/۱	۱/۴
سرعت گردش شبه‌پول	۱/۲	۱/۳	۱/۷
رشد تولید ناخالص داخلی به قیمت‌های جاری(درصد)	۱۴/۳	-۱/۲	۱۴/۴

به ۲۲۵/۲ در سال ۱۳۹۵ رسید. متوسط تغییرات این شاخص طی سال‌های ۹۵-۱۳۹۰ به میزان ۲۰/۲ درصد بود. روند تغییرات این شاخص طی سال‌های ۹۲-۱۳۹۰ به شدت افزایشی بود، اما طی سال‌های ۹۵-۱۳۹۳ روند کاهشی به خود گرفت و در پایان سال ۱۳۹۵ به ۵/۰ درصد رسید.

شاخص بهای کالاهای صادراتی طی برنامه پنجم توسعه با تغییرات بسیاری همراه بود، به طوری که طی سال‌های ۹۲-۱۳۹۰ به دلیل افزایش قابل ملاحظه نرخ ارز با روندی افزایشی و طی سال‌های ۹۵-۱۳۹۳ با توجه به ثبات نسبی نرخ ارز با روندی کاهشی مواجه بود. درصد تغییرات این شاخص از ۱۴/۲ درصد در سال ۱۳۹۰ به ۱۲۴/۱ درصد در سال ۱۳۹۱ افزایش یافت و در ادامه با روند نوسانی و کاهشی به ۲/۷- درصد در سال ۱۳۹۵ رسید. متوسط تغییرات شاخص بهای کالاهای صادراتی طی سال‌های برنامه پنجم توسعه معادل ۱۶/۸ درصد بود.

افزایش یابد و به ۳۰/۵ درصد در پایان سال ۱۳۹۱ برسد. ادامه فشارهای تورمی موجب گردید تا روند صعودی نرخ تورم در سال ۱۳۹۲ نیز ادامه یابد و به ۴۰/۴ درصد در مهر ماه ۱۳۹۲ برسد. با استقرار دولت یازدهم و کاهش انتظارات تورمی، ثبات بازار ارز، تقویت انضباط پولی و کاهش قیمت جهانی کالاهای پایه موجب گردید تا نرخ تورم روند نزولی به خود گرفته و در پایان سال ۱۳۹۳ به ۱۵/۶ درصد کاهش یابد. تداوم شرایط مذکور و اجرایی شدن توافق‌نامه برجام و بهبود روابط در عرصه بین‌المللی موجب شد تا روند کاهشی نرخ تورم ادامه یابد، به طوری که این نرخ در پایان سال ۱۳۹۵ پس از ۲۶ سال با ثبت رقم ۹/۰ درصد، تک‌رقمی گردید.

طی سال‌های اجرای برنامه پنجم توسعه، شاخص بهای تولیدکننده براساس سال پایه ۱۳۹۰، از ۱۰۰/۰ در سال ۱۳۹۰

جدول ۱۹-۱۷- تحولات شاخص‌های قیمتی در برنامه پنجم توسعه

متوسط برنامه	سال						۱۳۸۹	شاخص کل	شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی در مناطق شهری (۱۰۰=۱۳۹۵)
	۱۳۹۵	۱۳۹۴	۱۳۹۳	۱۳۹۲	۱۳۹۱	۱۳۹۰	(سال پایه)		
-	۱۰۰/۰	۹۱/۷	۸۱/۹	۷۰/۹	۵۲/۶	۴۰/۳	۳۳/۲	شاخص کل	شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی
۲۰/۲	۹/۰	۱۱/۹	۱۵/۶	۳۴/۷	۳۰/۵	۲۱/۵	۱۲/۴	درصد تغییر (تورم)	در مناطق شهری (۱۰۰=۱۳۹۵)
-	۲۲۵/۲	۲۱۴/۵	۲۰۴/۵	۱۷۸/۱	۱۳۲/۴	۱۰۰/۰	۷۴/۵	شاخص کل	شاخص بهای تولیدکننده
۲۰/۲	۵/۰	۴/۹	۱۴/۸	۳۴/۵	۳۲/۴	۳۴/۲	۱۶/۶	درصد تغییر (تورم)	(۱۰۰=۱۳۹۰)
-	۲۲۲/۲	۲۲۸/۳	۲۷۱/۷	۲۷۳/۰	۲۲۴/۱	۱۰۰/۰	۸۷/۶	شاخص کل	شاخص بهای کالاهای صادراتی
۱۶/۸	-۲/۷	-۱۶/۰	-۰/۵	۲۱/۸	۱۲۴/۱	۱۴/۲	۱۱/۰	درصد تغییر (تورم)	(۱۰۰=۱۳۹۰)